

Tankeplass trinn 2

Et prosjekt for utvikling av naturlige stoppesteder langs Pilegrimsleden ved bruk av kunstneriske og/eller arkitektoniske installasjoner

Innhold

Innhold	2
Forord	3
Kunstprosjektet Tankeplass	4
Bakgrunn og begrunnelse	4
Stedet som Tankeplass og opplevelsesdimensjon på Pilegrimsleden	4
Målgruppe	4
Omfang og deltakelse	5
Kunstfaglig prosjektbeskrivelse	5
Overordnet mål	5
Organisering	5
Styringsgruppe	6
Styringsgruppas mandat:	6
Prosjektgruppe(r)	6
Prosjektgruppene vil ha følgende sammensetning	6
Prosjektgruppenes mandat	6
Økonomi - Tankeplass trinn 2	7
Framdriftsplan – Tankeplass trinn 2	8
Stedsvalg	10
Befaring Tankeplass Vestre Toten	11
Befaring Tankeplass Stange	13
Befaring Tankeplass Hamar	15
Befaring Tankeplass Ringsaker	17
Befaring Tankeplass Nord-Fron	19
Kontrahering kunstnere	21
Vestre Toten, Berja v/ Einafjorden	21
Stange, Korsvika v/ Granerudsjøen	21
Hamar, Furuberget	22
Ringsaker, Boligvika v/ Moelv	22
Nord-Fron, Stusslia	23
Tillegg til kunstplan Tankeplass trinn 2	24
Generell informasjon om adkomst og retningsgivning for kunstverk i Tankeplass	24
Beskrivelser av adkomst, tilgjengelighet og skjøtselsavtaler i kommunene	25

Forsidebilde: Hovudet av Ånon Versto, Tankeplass i Ringeby Foto: Siri Leira

Forord

I ei tid der torvers-skyer rullar innover horisonten og verda er prega av ufred, dyrtid og flaum, er det meir naudsynt enn nokon gong å få tid til refleksjon, nærleik til naturen og til seg sjølv. Mange søker svar i naturen, andre tar pilegrimsstaven fatt. Kunstprosjektet Tankeplass skal nettopp bidra til at vi tek oss ei (kunst!) pause frå uroa og stresset i kvardagen. Ved sidan av at Tankeplass gjev oss ei tiltrengt kunstoppleving, kjem vi oss også opp av sofaen og blir kjent med historia og kulturarven i Innlandet.

Prosjektet Tankeplass er eit resultat av ein prosess som starta allereie i 2016 mellom Oppland fylkeskommune og kommunane langs pilegrimsleia. Ideen for prosjektet var å sameine fleire sektorar som kulturarv, stadutvikling, folkehelse, kunst, kultur og reiseliv. Ambisjonen var å skape eit perlekjede av tankeplassar frå Oslo til Nidarosdomen i Trondheim. Gran, Østre Toten, Lillehammer, Øyer og Ringebu kommunar deltok i trinn 1. På andre etappe har vi med oss kommunane Vestre Toten, Stange, Hamar, Ringsaker og Nord-Fron. Også pilegrimssentra på Granavollen, Hamar og Dale-Gudbrands deltek.

Prosjektet er ei samfinansiering mellom Sparebankstiftelsen DNB, Sparebankstiftelsen Hedmark, kommunane, Innlandet fylkeskommune og fleire offentlege kjelder. Alle bidreg slik at vi kan spenne bogen og legge lista på eit kunstfagleg høgt nivå.

Denne kunstplanen gjer greie for bakgrunn, føremål, organisering, finansiering og framdrift. Her kan du også lese meir om framdrift, og kva for stadar og kunstnarar som deltek, slik status er per oktober 2023. Tida framover blir ei spennande fase med konkurransar om kunstinstallasjonane.

Ein ting er heilt sikkert: Vi er trygge på at vi får mange gode og inspirerande prosjekt å velje mellom.

Livet er kort, kulturen lang, men kunsten er evig!

Lillehammer, september 2023

Kurt Ole Linn

Seksjonsleder kunst og kultur

Kunstprosjektet Tankeplass

Bakgrunn og begrunnelse

Prosjektet Tankeplass er sprunget ut av ideen om å skape naturlige stoppesteder langs Pilegrimsleden ved bruk av kunstneriske og/ eller arkitektoniske installasjoner.

Tankeplassene skal være steder som innbyr til refleksjon og kontemplasjon, hvor man kan være introvert med sine egne tanker, nyte utsikten, utveksle tanker med andre vegfarende og «tanke opp». Kunstprosjektet gir også oppmerksomhet og løfter fram kvaliteter og identitet knyttet til områder og ferdselsveger som har blitt forlatt til fordel for moderne infrastruktur, og bidrar i tillegg til å vitalisere og aktivisere kulturhistorisk sentrale områder.

Gudbrandsdalsleden er et etablert reiselivsprodukt med partnerskapsavtaler med kommuner og avtaler med grunneiere. Den krysser 14 kommuner i Innlandet. Pilegrimsleden hviler på fire søyler, kirke, miljø, næring og kultur, og særlig kultursøylen har behov for en styrking. Tankeplassens kunstinstallasjoner er utviklet som en integrert del av leden og bidrar til økt interesse for leden fra andre grupper enn dem som ellers oppsøker leden. Dette har betydning både for lokalbe- folkningen og for reiselivet.

Ideen om Tankeplass ble utviklet av en tverrfaglig gruppe i Oppland fylkeskommune i 2016 bestående av representanter for allmenkultur, folkehelse og kulturarv. Arbeidet ble videreført av Innlandet fylkeskommune etter fylkessammenslåingen. Fylkeskommunene har et lovpålagt ansvar for folkehelse og friluftsliv, og Innlandet fylkeskommune har reiseliv som et av sine satsingsområder. Videre er fylkeskommunen regional kulturminnemyndighet med kompetanse på, og ansvar for, kulturminnefeltet og avdeling kultur har en overgripende målsetning i kulturstrategien om å legge til rette for og utvikle et kulturliv som gir hele befolkningen kjennskap og tilgang til kulturarven og et mangfold av kunst- og kultur-opplevelser. Dette er bakgrunnen for det tverrfaglige initiativet til Tankeplass.

Stedet som Tankeplass og opplevelsesdimensjon på Pilegrimsleden

Tankeplass er et stedsspesifikt kunstprosjekt som tar utgangspunkt i Pilegrimsleden som vandreopplevelse. Dermed er også Tankeplass på mange måter et annerledes kunst i offentlige rom-prosjekt enn vi er vant til. Det kan trekkes linjer til arkitekturfilosofen Christian Norberg-Schulz sin bruk av begrepet *genius loci*, eller «stedets ånd», og som beskriver hvordan byggeskikk og funksjon tar utgangspunkt i og innordner seg naturlige omgivelser og miljø, og ikke omvendt. Prosjektet Tankeplass sin ambisjon er å skape verk som både fremhever og reflekterer over sin tilstedeværelse i naturen og samklang med omgivelsene.

Med utgangspunkt i pilegrimsvandringen som en erfaring i tid, vil Tankeplassene innby til en sammenhengende opplevelse av stoppestedene som refleksjonsrom i landskapet. Tankeplass utgjør dermed en ny form for skulptursti eller kunstrute ved å legge opp til en vandring som pågår over titalls og hundrevis av kilometer fra utgangspunkt til destinasjon. Samtidig bidrar Pilegrimsleden som tradisjonsbærer til at kunstopplevelsene er langt mer enn visuelle markører i landskapet, og representerer en bredere fysisk og mental erfaringsdimensjon.

Prosess med stedsvalg er utført på den måten at hver kommune har lagt frem forslag til ulike steder for et Tankeplass prosjekt. Gjennom drøfting av ulemper og fordeler ved plassering, god tid til fysiske befaringer og videre undersøkelser av valgt sted, er det lagt et godt grunnlag for kunstneriske prosesser og tilrettelegging av Tankeplasser.

Målgruppe

Den viktigste målgruppen er langvandrerne som går store deler av leden mellom Oslo og Trondheim. Denne gruppen legger opp sine vandring med start og stoppunkter der det finnes overnattingsmuligheter. Noen personer har med telt og overnatter der de ønsker selv

iht. allemannsretten. En typisk langvandrør går gjerne 20–30 km om dagen, eller 3–4 km pr. time på god veg eller sti.

Dernest er de lokale turgåerne en målgruppe. Det kan være der leden fungerer som en lokal turveg for eksempel for ettermiddagsturer med hunden, helgeturer med familien, for trimgruppa eller skoleklasser på tur.

Omfang og deltakelse

Prosjektet Tankeplass var planlagt som et langsiktig prosjekt som kan utbygges trinnvis. Prosjektets første byggetrinn, som ble ferdigstilt høsten 2020, omfattet fem verk fordelt i kommunene Gran, Østre Toten, Lillehammer, Øyer og Ringeby.

Prosjektets andre byggetrinn omfatter fem verk fordelt i fem kommuner: Stange, Hamar, Ringsaker, Vestre Toten og Nord-Fron. Antallet er satt av hensyn til kapasiteten i organisasjonen og til de økonomiske rammene som er lagt. Utvelgelse av kommuner til andre byggetrinn gjøres av Innlandet fylkeskommune, hovedutvalget for kultur, basert på tilbakemeldinger og søknader fra kommunene.

Det er et mål å på sikt realisere en Tankeplass i hver kommune der leden går fra Oslo til Trondheim, både øst- og vestleden. På lengre sikt er det aktuelt med et samarbeid med tilsvarende vandringsleder i andre land, da Olav den helliges aktivitet strekker seg over et stort internasjonalt geografisk område. Interessen for pilegrimsvandring er sterkt stigende både i Norge og i Europa.

Kunstfaglig prosjektbeskrivelse

Overordnet mål

Tankeplassene skal bidra til å styrke Pilegrimsleden som kulturminne, som et friluftstilbud for alle, som kulturopplevelse og som reiselivsprodukt.

For å oppnå dette må tankeplassene:

- fungere som naturlige stoppesteder langs leden som innbyr til refleksjon og kontemplasjon og plasseres slik at det er
- nødvendig å gå et stykke langs leden for å oppleve dem
- gjerne knytte seg idémessig til eksisterende kulturminner langs leden, både fysiske og immaterielle
- ha en kunstnerisk og/eller arkitektonisk egenverdi av høy kvalitet utformet av profesjonelle krefter
- være utformet i samme ånd som preger pilegrimsleden: nøkternhet, ydmykhet og miljømessig bærekraft
- ikke kobles direkte til kommersielle aktiviteter
- være lokalisert og ha et uttrykk slik at de utfyller det samlede attraksjonstilfanget langs hele leden

Organisering

Innlandet fylkeskommune vil være prosjekteier for Tankeplass trinn 2. De enkelte verk som realiseres, blir i vedkommende kommunes eie, og drift og vedlikehold vil være kommunens ansvar.

Prosjektleder vil være en rådgiver tilknyttet kunst og kulturseksjonen i Innlandet fylkeskommune. Fylkeskommunen engasjerer en kunstkonsulent til oppdraget som kunstfaglig ansvarlig. Kunstkonsulenten vil være ansvarlig for utarbeidelse av en helhetlig kunstplan som er et nøkkeldokument videre i prosessen. Oppdraget krever god dialog med styringsgruppe, prosjektgrupper, de fem 5 kommunene og 5 ulike kunstnere.

Det etableres en styringsgruppe som skal følge helheten i prosjektet. Hvert prosjekt vil få sin egen prosjektgruppe i vedkommende kommune. Referansegrupper kan opprettes etter behov.

Styringsgruppe

Styringsgruppen vil ha følgende sammen- setning:

- seksjonssjef for kunst og kultur i Innlandet fylkeskommune (leder)
- representanter fra kulturarv, idrett og næring
- representanter for de kommunene som deltar i prosjektets trinn 2 (én for hver kommune)
- representant for pilegrimssentrene (samordning også med biskopen)

Styringsgruppas mandat:

- godkjenne en overordnet kunstplan
- se til at prosjektet gjennomføres i samsvar med de fastsatte målene
- sørge for et godt samarbeidsklima med alle sentrale parter i prosjektet
- godkjenne prosjektets egne budsjetter og regnskap.

Prosjektgruppe(r)

Det etableres en prosjektgruppe for hver kommune som deltar i prosjektet. Dersom en finner det hensiktsmessig, kan strukturen rasjonaliseres med felles prosjektgruppe for to eller flere kommuner. Prosjektgruppene vil også fungere som kunstkomiteer.

Prosjektgruppene vil ha følgende sammensetning:

- prosjektleder, rådgiver Innlandet fylkeskommune (leder)
- kunstkonsulenten
- representanter for aktuelle seksjoner i Innlandet fylkeskommune
- representant(er) for kommunen(e)
- representant for det aktuelle regionale pilegrimssenteret (Granavollen, Hamar og Dale-Gudbrand)

Prosjektgruppenes mandat:

- foreslå stedsvalg langs leden i aktuell kommune
- sørge for god kontakt med og nødvendige godkjenninger fra grunneier(e) på det valgte stedet
- sørg for en tidlig avklaring av hva som kreves av grunnundersøkelser, hensyn til kulturminner og myndighets- og grunneiertillatelser og hvem som har ansvaret for dette
- sørge for ev. godkjenninger fra myndigheter
- organisere prosesser for å velge kunstnere/ arkitekt til oppgavene, herunder konkurranser
- fungere som kunstkomité, herunder velge kunstverk, følge prosessen med kunstneren og godkjenne ferdige verk
- holde oversikt over alle prosjektkostnader og rapportere om økonomi til styringsgruppa
- søke om/sørge for finansiering fra interne og eksterne kilder
- følge opp vedtak i styringsgruppa
- sørge for god kommunikasjon til offentligheten om prosjektet
- sørge for involvering av barn og unge i forberedelsene til de nye kunstverkene.
- sørge for formidling av de ferdige verkene til aktuelle målgrupper, særlig barn og unge
- sørge for at alle Tankeplassverkene har skjøtselsplaner

Økonomi - Tankeplass trinn 2

Budsjett Tankeplass trinn 2

Sum i kr

5 kunstverk, inkl. honorar, materialer og arbeid	5 x 900 000 kr .	4 500 000
Konkurranse (honorarer, jury, adm.)		320 000
Kunstnerisk konsulent		400 000
Tilrettelegging på tomtene	5 x 70 000 kr.	350 000
Skilting, markedsføring		100 000
Div. administrasjon (møter, befaringer o.l.)		50 000
Formidling og involvering barn og unge		500 000
Åpningsarrangement, formidling		200 000
Avgift til BKH	5 % av 4,5 mill. kr	225 000
Uforutsett	Ca 4 %.	285 000
Kostnader totalt		6 930 000

Bidrag fra kommunene	5 x 100 000	500 000
Bidrag fra innlandet fylkeskommune	4 år á 600 000	2 400 000
Restmidler fra Tankeplass trinn 1		430 000
Sparebankstiftelsen DnB		1 700 000
Sparebankstiftelsen Hedmark		1 700 000
KORO – Lokalsamfunnsordningen		200 000
Finansiering totalt		6 930 000

Framdriftsplan – Tankeplass trinn 2

2021

Informasjonsmøte med aktuelle kommuner

2022

Utvelgelse av 5 deltakerkommuner Vedtakssaker i alle kommunene Søke om ekstern finansiering
Endelig vedtakssak for valg av deltagende kommuner i hovedutvalget for kultur

2023

Vår	Engasjement av kunstnerisk konsulent Konstituering av styringsgruppe Konstituering av prosjektgrupper
Mai – august	Stedsvalg, kontakt med grunneiere
Juni	Utlysning av prekvalifisering, frist 1. september
Uke 38	Prekvalifisering, invitasjon til lukket konkurranse
Uke 40	Svar prekvalifisering til alle deltagere Utsending av konkurransetekniske retningslinjer Ferdigstilling av kunstplan
10. – 24. oktober	Befaringer
10. november	Frist for kunstnerne til å sende inn spørsmål knyttet til hvert prosjekt/sted

2024

1. februar	Innleveringsfrist for konkurranseforslag*
Februar	Juryering av forslag
1. mars	Svarfrist til kunstnerne
10. mars	Frist for aksept og signering av kontrakter
Innen 1. april	Eventuelle søknader til kommunene om oppføring av utvalgt prosjekt.
2. - 5. april	Ny befaring med kunstnere på Hamar/Furuberget etter hogst
1. juni	Innleveringsfrist for konkurranseforslag Hamar/Furuberget
1. juli	Svarfrist til kunstnerne (Hamar/Furuberget)
Vår-sommer	Videreføring av intensjonsavtaler med grunneiere. Eventuelt inngå festeavtaler med grunneiere.
Høst	Godkjenning av prosjektbeskrivelse som grunnlag for oppstart prosjekt

2025 – 2026

Produksjon av kunstverkene.

Ferdigstilte kunstverk overrekkes til kommunene med dokumentasjon og skjøtelsesplan som kommunen skal forvalte.

Åpningsarrangement og eventuelt seminar

Sluttrapport

*) Innleveringsfristen for konkurranseforslag for Hamar/Furuberget utsettes pga. planlagt hogst vinteren 2023/24

Kunstprosjektets tre faser

Kunstprosjektet deles inn i tre faser med utbetaling for hver godkjent milepæl i prosjektet.

Fase 1: Kontraktsinngåelse

Fase 2: Godkjenning av prosjektbeskrivelse som grunnlag for oppstart kunstprosjekt

Fase 3: Ferdigstilt kunstverk overrekkes til kommunene med dokumentasjon og skjøtelsesplan som kommunen skal forvalte.

Stedsvalg

Et viktig premiss for kunstprosjektet er stedsvalg og kontekst der kunstverket finner sted. Det er derfor gjennomført lokale befaringer, stedsanalyser og avveininger i hver enkelt kommune. Lokal tilknytning, kulturhistorie, landskaps- og miljømessige forhold, samt daglig bruk og rekreasjonsmulighet blir vurdert individuelt og opp mot den sammenhengende opplevelsen av Pilegrimsleden. Underveis i arbeidet har prosjektet konkludert med valg av steder som peker seg fordelaktig ut med tanke på temavalg, rom for utarbeidelse av kunstneriske forslag og videre prosess i samråd med grunneiere, interessenter, lokallag og kommune.

I tråd med forutsetningene for prosjektet, skal prioriterte stedsvalg være gunstige som stoppesteder når det gjelder avstander for vandrere, som turmål og naturlige stopp- og utkikkspunkt. Stedsvalgene skal bygge oppunder rekreasjonsmuligheter og kulturhistoriske merkesteder. Tankeplassene skal kunne brukes som en del av et undervisningsopplegg for skoler, for arrangerte turer og skal tilby – særlig til langvandrere – et mer innsiktsfullt perspektiv i naturen og kulturlandskapet de forflytter seg gjennom.

Momentene foran er redegjort for på detaljnivå i notater om de enkelte stedsvalgene, der blant annet topografi og geografi, historieformidling, kulturarv og -minner, ferdselsveger og -historikk, områdeutvikling og naturbruk er løftet fram som tematiske utgangspunkt. I tillegg er praktiske behov og muligheter gjort rede for i notatene. Reguleringsbestemmelser og begrensninger i forhold til verneområder av natur og kulturminner, ferdselsavtaler med grunneiere og vedlikeholdsavtaler blir (er) redegjort for i samråd med pilegrimsentrene, fylkeskommunal og kommunal administrasjon.

På de neste sidene er medtatt notatene fra befaringer i kommunene, der valg av sted og

begrunnelse for dette kommer fram. Prosjektgruppene fungerer som kunstkomite i den forstand at de står for valg av kunstnere og godkjenner gjennomført kunstprosjekt.

I forhold til søknad om nødvendige tillatelser til tiltaket/kunstprosjektet er det kommunenes egne planavdelinger som skal behandle disse. Tiltakets omfang og plassering vil være avgjørende for gjennomførbarhet, sett i forhold til arealregulering. Samtlige tiltak vil ligge i område som er regulert til friluftsområde, og tre av prosjektene vil også kreve dispensasjon fra bygging i 100 meter sone til vann og vassdrag. Prosjektgruppene gjør avklaringer og sonderer dette med planavdelingene i sine respektive kommuner i forkant av søknad om tiltak. Når forslag fra kunstnere er levert, må prosjektgruppene sørge for at kommunene selv står ansvarlige for tiltaket. Ettersom tiltakene vil være ment for lengre tidsrom, er det ikke ønskelig med forslag til kunstprosjekt i vann.

I hver kommune er det også ønskelig å etablere lokale referansegrupper med ulik sammensetning og oppgave. Denne gruppen har ikke noe besluttende mandat, men kan trekkes inn i prosessen ved behov og orienteres ved milepæler i prosjektet.

Slike milepæler og behov kan være:

1. Stedsvalg – bidra med kildehenvisninger, underlag til kunstplanen.
2. Befaring med kunstnere
3. Ev. kontakt og ressursperson for kunstnere i gjennomføringen av kunstprosjektet
4. Åpningsmarkering
5. Drift/vedlikehold

Befaring Tankeplass

Vestre Toten

16. mai: Berja ved sørenden av Einafjorden

Til stede: Nina Nedberg (leder kulturskole), (rådgiver barn og unge), Geir Sollie (rådgiver idrett og fysisk aktivitet), Elisabeth Lund (kultursjef), Ole Tveiten (arealplanlegger og arkeolog) Jane Dahl Sogn (Pilegrimssenter Granavollen), Bjørn Westad (seniorrådgiver Innlandet fylkeskommune), Marit Brænd (seniorrådgiver Innlandet fylkeskommune) Eivind Slettemeås (kunstkonsulent).

Plassering kunstverk

I Vestre Toten kommune er det gjort befarings- til Berja ved sørenden av Einafjorden, der det også er plassert ut gapahuk med sovermulighet, pilegrimsbenk og en utedo. Det ble drøftet andre plasseringer langs leden gjennom Vestre Toten, men da dette stedet utmerker seg som eneste naturlige stoppested på en relativt kort distanse gjennom kommunen, ble ikke andre plasseringer vurdert som egnet i samme grad.

De viktigste prioriteringene for valg av Berja ved Einafjorden er:

1. Etablert stoppunkt langs leden som er mye benyttet av pilgrimsvandrere. De fleste kommer sørfra Høgkorset gjennom skogen og ned til Einavannet, ca 4 km. Stedet har både gapahuk og utedo som gjør det egnet til en lengre pause eller utendørs overnatting.
2. Nærhet til vannet er en særlig fordel med hensyn til mulighet for å kjøle seg ned og drikke. Til tross for nærhet til Rv 4 gjør plassering ut mot vannet at en vender seg bort fra trafikken.
3. Ut ifra tidligere kontakt med representanter fra Eina allmenning virker dette som et sted allmenningen er positive til å bruke som fritidsareal. Det var litt søppel i utkanten av området da vi var på befarings- og det kan være behov for en skjøtselsavtale dersom det ikke foreligger.
4. God mulighet for frakt langs skogsvei og plassering av kunstverk litt nedenfor gapahuk.

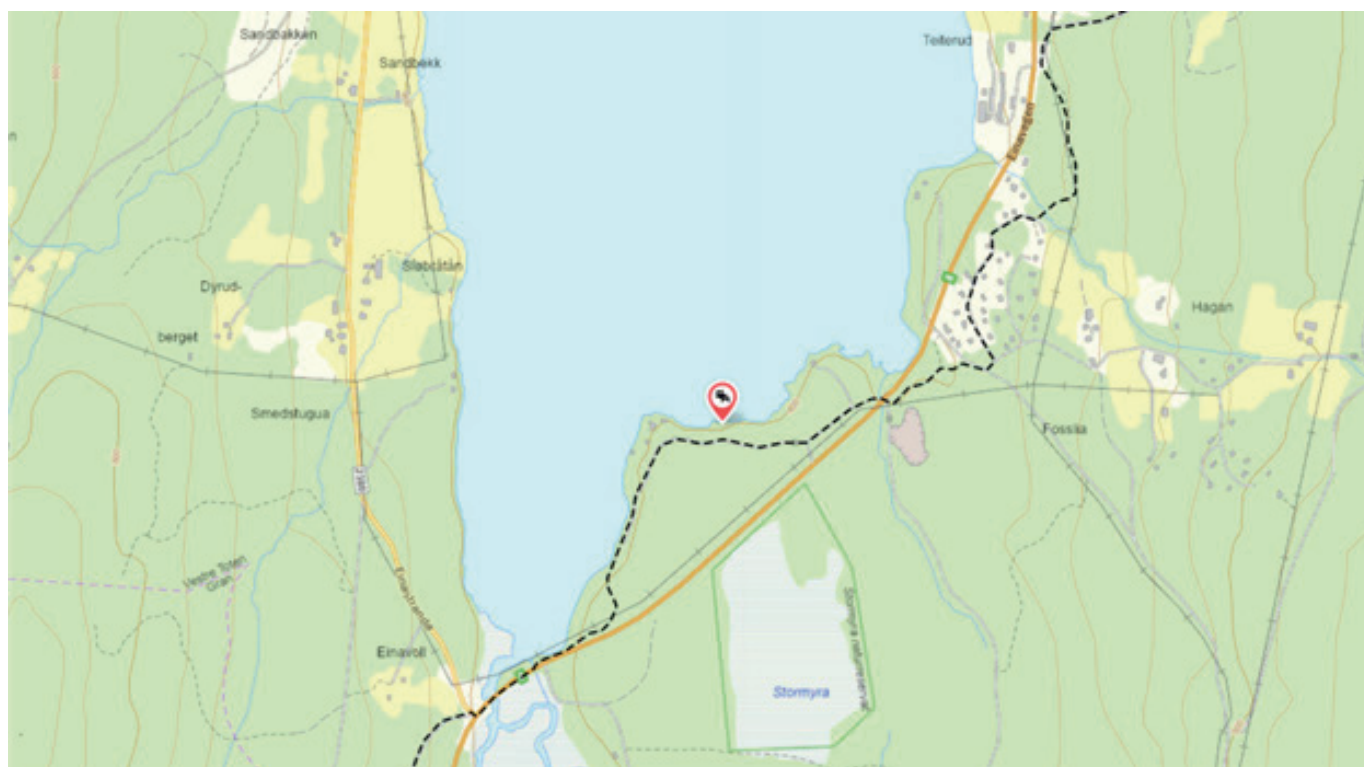
5. Området benyttes som turmål lokalt og det er større snuplass ved avkjøring fra Rv 4 som benyttes til parkering i dag. Det bør drøftes nærmere om mulighet for parkering og trafikkavvikling i området. Selv om det neppe blir veldig mye økning i besøk, vil et kunstprosjekt innebære en økning i attraksjonstilfang for området.

Kort beskrivelse av Berja ved Einafjorden

Plassen ligger i sørenden av Einafjorden, ca 4 km fra pilegrimsherberget Skysstasjonen Høgkorsplassen. Enkelte langvandrende pilegrimer overnatter inne i herberget og ute i telt, og mange tar en pause med gapahuken som dagsmål. Gapahuken ligger i fin avstand både for rastepause og lokalt som dagsturopplevelse.

Når man som langvandrer kommer til gapahuken ved Einafjorden, er det flere dager siden passering av Randsfjorden. Pilegrimssenteret opplever høy bruk av stedet blant langvandrende pilegrimer både til bading, overnatting og rastepause.

Pilegrimsleden gjennom Vestre Toten er ikke lang, men går gjennom et vakkert område. Med denne Tankeplassen ved gapahuken kan Vestre Toten utvide sin pilegrimshorisont ved å bruke Tankeplassen som et utgangspunkt for dagsvandring, både til Husumenga, Høgkor- splassen og Tankeplassen Roten, eller videre inn i Østre Toten til Kolbu og Hoff kirker - eller helt til Tankeplassen Enmannsstien.

Kartkoordinater: Euref89 Nord 6710618 og Øst 590270. Berja ligger ved sørenden av Einafjorden.

Lokal involvering Vestre Toten

Eina allmenning er grunneier av området og ønsker festeavtale for bruk av gapahuk som befinner seg på Berja i dag, og for plassering av kunstverk. Størrelsen på festetomt avklares når forslag til kunstprosjekt er bestemt. Planavdeling i kommunen mener dette er en god løsning. Kommunen vil overta alt ansvar for skjøtsel av området. Utedo på område vil allmenningen fortsatt ha ansvar for. Vestre Toten kommune v. Geir Sollie viderefører avtale med tiltaksbedrift LePro om skjøtsel.

Eina allmenning sine innspill til kunstverk tas med i den videre vurderingen av konkurranse-

forslag, selv om grunneier ikke har mandat ift. utvelgelse av forslag. Allmenningen sine ønsker for kunstprosjektet er kort oppsummert et nøkternt uttrykk som ikke forstyrrer roen i området og stedets funksjon som hvile/rasteplass, og gjerne stå i historisk forbindelse til området som sted for jakt, fiske og sanking. Teiterud gård sin funksjon som skystasjon påpekes også.

Beskrivelse av stedet på Pilegrimsleden.no
<https://pilegrimsleden.no/interessepunkter/gapahuk-sorenden-av-einafjorden>

Befaring Tankeplass Stange

10. mai: Pilegrimsbenken ved Nilsberg, Tangenvika, Pilegrimsbenken ved Feginsbrekka og Almsgutua

22. august: Granerudsjøen

Til stede 10. mai: Bente Myhr (assisterende kultursjef), Kjersti Krageberg (kultursjef), Frøydis Helene Frøsaker (kulturkonsulent), Tone Stræte (Pilegrimssenter Hamar), Bjørn Westad (seniorrådgiver Innlandet fylkeskommune), Eivind Slettemeås (kunstkonsulent).

Bente Myhr, Kjersti Krageberg, Marit Brænd og Eivind Slettemeås deltok på befaring ved Granerudsjøen 22. august.

Plassering kunstverk

I Stange kommune er det gjort befaringer på fem alternative steder/områder for plassering av kunstprosjekt: Disse er Nilsberg ved Espa (der leden kommer ut fra skogen og allmenningen, ca 13 km før Tangen), ved Tangenvika der leden første gang kommer i kontakt med strandsone ved Mjøsa, Feginsbrekka der leden kommer ut av skogen og landskapet åpner seg ut mot Stange Vestbygd, og Almsgutua der en åkerkant ca. 50 meter fra leden danner en allé med trær med utsyn ned mot Mjøsa. Siste befaring ble gjort 22. august, til Korsvika sør ved Granerudsjøen. **Av disse fem alternativen er Korsvika foretrukket etter en samlet vurdering av alle stedene.**

De viktigste prioriteringene for valg av Korsvika ved Granerudsjøen er:

1. Stedet ligger langs leden like etter at man kommer ut av skogen og byr på vakre omgivelser ved Granerudsjøen.
2. Valget av denne plassen vil kunne bidra til økt bruk av leden fra Korsvika til Pilegrimsbua, hvor det også er parkeringsmuligheter
3. Grunneier er Stange allmenning. Kommunen har gode erfaringer fra samarbeid med allmenningen tidligere – blant annet med etablering av Pilegrimsbua og planlagt plassering av Dagsturhytta. Skjødelsavtale vil med sannsynlighet inngås med Strandlykkja vel.
4. De som ønsker å oppsøke kunsten må gå et strekk for å komme til kunsten, da vegen

5. fra Pilegrimsbua til Korsvika er svært smal. Samtidig er det mulig å frakte materialer helt fram.

6. Granerudsjøen utgjør en destinasjon og er mye brukt som stoppested for pilegrimer. Fasiliteter ved Pilegrimsbua er bål plass, toaletter, gapahuk, vannpumpe og strøm/ wifi. Stedet vil også ligge i nærhet til den planlagte dagsturhytta.

Kort beskrivelse av Korsvika

På infotavle i sørenden av Granerudsjøen står det følgende tekst hentet fra Pilegrimsleden.no:

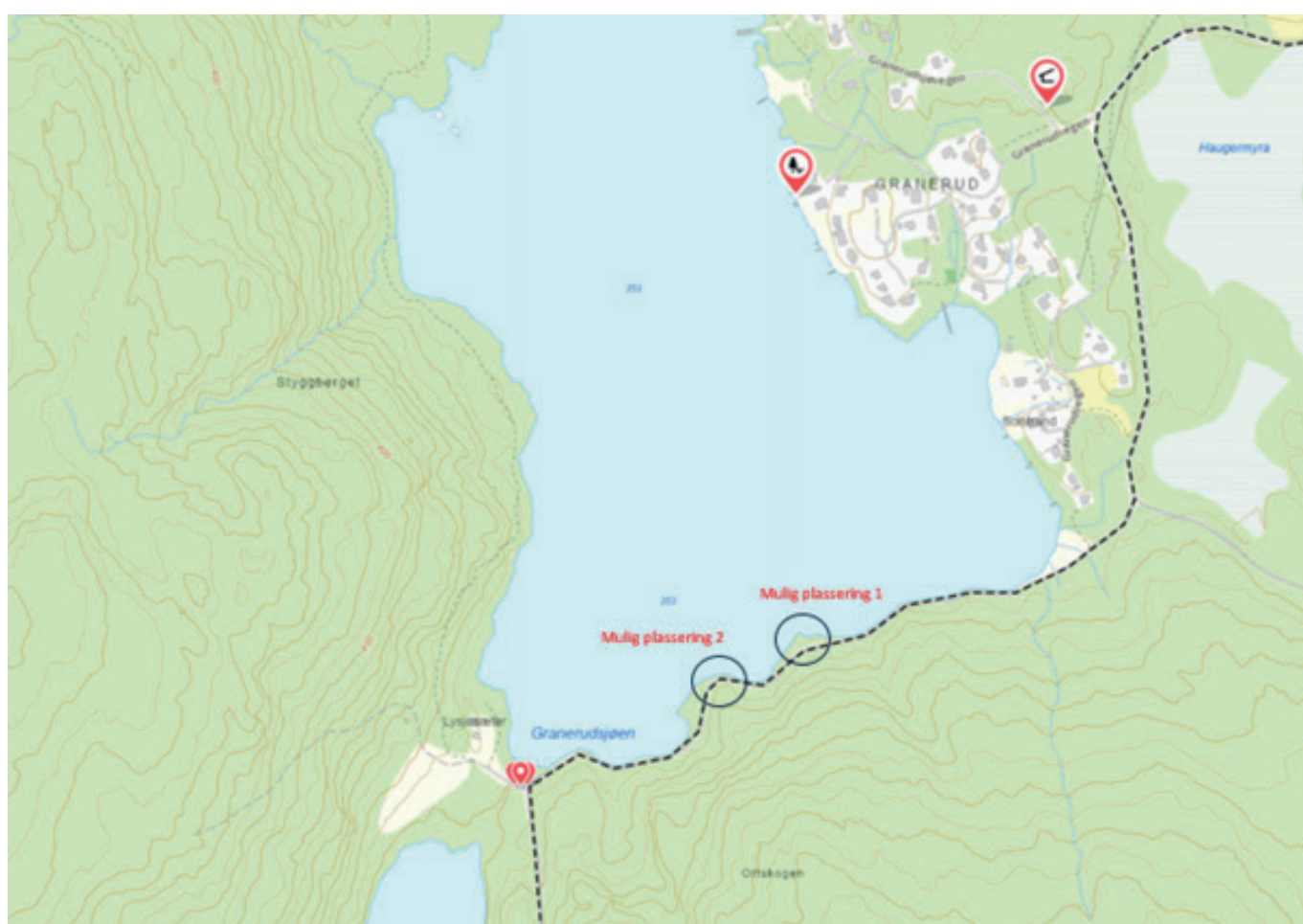
I sørenden av Granerudsjøen står det en stolpe med KORSVIKA inngravert. Det sies i bygda at det sto mange kors etter pilegrimene her i gammel tid. Disse korsene fungerte som vegvisere for pilegrimer. Her er det rasteplass med benker og bord.

Ferdselen langs Mjøsa fra Minnesund og nordover mot Espa var regnet som umulig på grunn av bratte fjellskrenter langs Mjøsa. Derfor må ferdselsårene ha gått innpå åsen der det var lettere å gå. Pilegrimsleden ble lagt gjennom Spitalen, og Korsvika ved Granerudsjøen kan knyttes til den ferdselsåren.

Pilegrimleden gjennom Stange kommune starter lengst sør ved Lysjøen og herfra går leden på sti til Korsvika i sørenden av Granerudsjøen. Om lag 1 km videre ligger den første Pilegrimsbua som ble åpnet i Norge.

I sørenden av Granerudsjøen/Korsvika ligger to odder i kort avstand til hverandre, som begge egner seg til plassering av kunstverk. Kontakten mellom sti og vannkant via svabergene er karakteristisk for begge stedene. Siktlinje på foto viser avstanden mellom de to oddene.

Det er ansett for å være lite sannsynlighet for forekomst av bevarte kulturminner (steinalderbosetninger) i det lille arealet mellom vei og strandsone, og det foretas ikke registrering på forhånd i området.

Markering i kartet viser to alternative steder for plassering i Korsvika.

Lokal involvering Stange

Stange allmenning er grunneier i området, og allmenningen er svært positiv til prosjektet og har ingen innvendinger til dette. Skjøtselsavtale for Pilegrimsbua er i dag med Strandlykkja vel, en avtale det er ønske å utvide til å gjelde Tankeplass også grunnet svært gode erfaringer med tidligere samarbeid.

Det er ønske om å involvere Even Sveen fra Stange allmenning og en representant fra Strandlykkja vel i den lokale referansegruppa for prosjektet.

Befaring Tankeplass Hamar

11. mai: Domkirkeodden og Furuberget

Til stede: Marian Skutlaberg (rådgiver kultur og frivillighet Hamar kommune), Tone Stræte (Pilegrimssenter Hamar), Bjørn Westad (seniorrådgiver Innlandet fylkeskommune), Marit Brænd (seniorrådgiver Innlandet fylkeskommune) Eivind Slette-meås (kunstkon- sulent).

Plassering kunstverk

I Hamar kommune er det gjort befaringer på to alternative steder/områder for plassering av kunstprosjekt: Disse er Martodden ved Jernbanemuseet og Furuberget ved Pilegrimsbenk like utenfor Furuberget Naturreservat. Begge områder har stor utstrekning, men befaring konsentrerte seg om stedene der det fra før av er utplassert pilegrimsbenker. **Av alternativene er Furuberget foretrukket av en samlet prosjektgruppe.**

De viktigste prioriteringene for valg av Furuberget er:

- Furuberget ligger i en passelig avstand fra et mye benyttet utgangspunkt for dagsetapper på pilegrimsleden, som gjerne starter fra Hamar by/pilegrimssenteret.
- Det er område med mange kvaliteter som frilufts- og naturareal, og brukes også mye som lokalt turmål med nærhet til sentrum og boligområder.
- Det er mulig å kombinere et kunstverk med formidlingsopplegg for barn og unge.
- På en relativt begrenset strekning gjennom Hamar kommune, er dette det området som har mest naturkvaliteter og kan bidra til å forsterke en opplevelse av ro og stillhet.
- Nærhet til kulturminne/bygdeborg, naturreservat og kalksteinsbrudd i området peker seg ut som særlig definerende for områdets karakteristika.

Kort beskrivelse av Furuberget

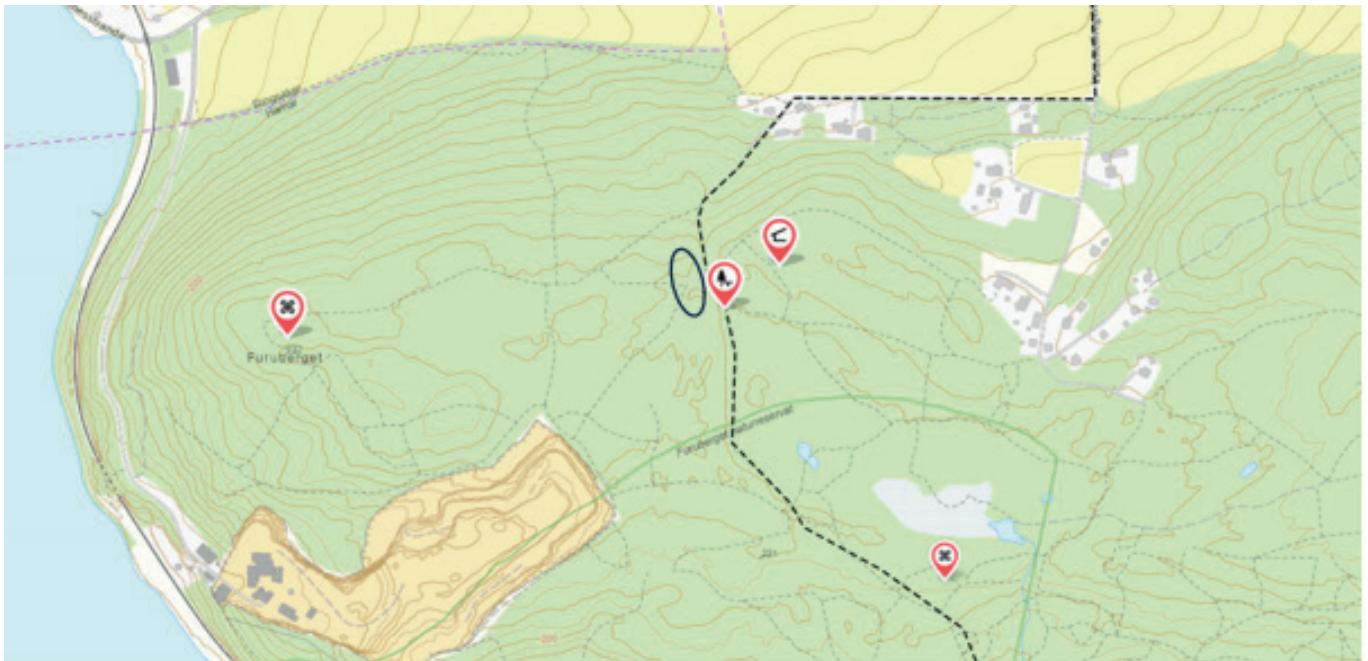
Domkirkeodden med Domkirkeruinene er en sentral destinasjon langs pilegrimsleden, og Pilegrimssenter Hamar er et mye brukt stoppested og overnattingsalternativ for langvandrere. Pilegrimsleden gjennom Hamar er relativt kort og går gjennom Hamar by, langs vannkanten ved Mjøsa, over Domkirkeodden og

opp gjennom boligområde før den når stien opp til Furuberget. Veien opp til Furuberget stiger jevnt og går gjennom tett og artsrik skog, med skiltede sideveier til en større anlagt bygdeborg og kalkbrudd som byr på utkikkspunkt.

Pilegrimsbenk er plassert i et stikryss, like etter grense for Furuberget naturreservat. Aktuell plassering av kunstprosjekt vil være innenfor eiendomsgrense 245/1 noen få meter vest for leden. På den andre siden, øst for Pilegrimsbenken er det også en gapahuk. Skogen er mye benyttet som friluftsområde for innbyggerne i Hamar. Etter krysset fortsetter leden langs en grusvei ned 500 meter, før den går over Ringsaker kommune og fortsetter i et langstrakt jordbrukslandskap.

Vandringen gjennom naturreservatet og skogen over Furuberget utgjør en stille og rolig overgang, mellom urbane omgivelser i Hamar og over til jordbruksområdene i Ringsaker. Området peker seg dermed ut som en markant overgang mellom ulike typer omgivelser og landskap på østsiden av Mjøsa.

Ved graving på Furuberget vil det være aktuelt med en nærmere vurdering av ev. kultur- minner når plassering er bestemt. En større registrering er ikke nødvendig ifølge Kulturarv i fylkeskommunen. Avstand til bygdeborg er så lang at det heller ikke vurderes å ha innvirkning.

Kartet viser nordre del av Furuberget med pilegrimsbenk på leden. Markeringen viser aktuelt område for plassering.

I det aktuelle området går det en eiendomsgrense langs pilegrimsleden. Plassering av kunstverk vil være på vestsiden av pilegrimsleden, ved stikrysset rett nord for pilegrimsbenken som er markert på kartet (eiendom 245/1).

Lokal involvering Hamar

Det er bekreftet at grunneier av eiendoms-matrikkel 245/1 Furuberget er positiv til et samarbeid om festeavtale for kunstprosjekt. Selv om området dermed ligger litt vest for

Pilegrimsleden er det ikke mer enn 50 meter avstand, og delvis opparbeidet sti inn i skogen. Det må imidlertid avklares hvordan Hamar kommune vil avtale skjøtsel av området der kunstverket plasseres.

Ny skilting og informasjon om kulturminner/ bygdeborg og Tankeplass bør diskuteres lenger ut i prosessen med kunstprosjektet.

Befaring Tankeplass Ringsaker

15. mai: Kløvstadhøgda naturreservat ved Brøttum, ved Sanda badeplass utenfor Moelv sentrum og bygdeborg ved Skarpsno, like ved Steinsholmen og Mjøskastellet

26. mai: Odden mellom Boligvika og Hagavika i Moelv

Til stede: Ragnhild Nilsen Austdal (rådgiver kultur), Rebekka Joswig (rådgiver barn og unge), Morten Trosvik (kulturkonsulent) Tone Stræte (Pilegrimssenter Hamar), Bjørn Westad (seniorrådgiver Innlandet fylkeskommune), Marit Brænd (seniorrådgiver Innlandet fylkeskommune) Eivind Slette-meås (kunstkon-sulent).

Plassering kunstverk

I Ringsaker kommune er det gjort befaringer i to omganger. De tre første alternative stedene, Kløvstadhøgda naturreservat ved Brøttum, ved Sanda badeplass utenfor Moelv sentrum og bygdeborg ved Skarpsno, like ved Steinsholmen og Mjøskastellet, viste seg å være lite gjennomførbare pga. vanskelig tilgjengelighet og planlagt byggeaktivitet. Etter en ny runde med befaringer falt valget på odden mellom Boligvika og Hagavika i Moelv, i strandsonen ved Mjøsa. De viktigste prioriteringene for valg av Boligvika er:

1. Store arealer i Moelv planlegges for sykehusutbygging, boligområder og ny E6. Det er viktig med valg av sted som ligger godt utenfor disse byggesonene, og der kriteriene for et Tankeplass prosjekt ikke kommer i konflikt med fremtidige byggeprosjekter.
2. Området er svært naturskjønt med beliggenhet i strandsonen ved Mjøsa. Det er også godt skjermet for trafikk og benyttes i dag som et sentrumsnært rekreasjonsområde.
3. Det er stor tetthet av viktige kulturminner i området i og rundt Moelv, som gjør det interessant med etablering av et Tankeplass prosjekt i området. Et kunstprosjekt vil ha stort rom for å spille både på kultur- historiske og landskapsmessige trekk.
4. Området er lett tilgjengelig for montering av kunstverk og vil kunne tilpasses annen bruk av friluftsområdet og stier.

5. Området tilhører Ringsaker kommune som grunneier, men det må søkes dispensasjon fra Statsforvalteren om varig tiltak i strandsonen.

Kort beskrivelse av Boligvika i Moelv

Området Boligvika ligger like utenfor Moelv sentrum og nord for det planlagte Mjøssykehuset. Det ligger i ytterkant av et større stinettverk som pilegrimsleden også går gjennom, men ca. 300 meter til siden for leden. Avstanden er utfordring, men dagens led går parallelt med en vei langs et industriområde, som også vil kunne bli berørt av utbygging- splaner for Mjøssykehus. Å legge leden ut mot Boligvika kan derfor være et plausibelt alternativ, men dette må drøftes videre med Pilegrimssenteret.

For langvandrere er dette et egnet stoppested, ca. 10 kilometer fra Pilegrimsstuggua ved Ringsaker kirke og i overkant av 15 kilometer til Johannesgården ved Brøttum, to mye brukte overnattingssteder. Området ved vannkanten er særdeles godt egnet sted til å stoppe opp for en rast eller bading, og det er satt ut flere benker og et sanitærrom i Boligvika.

Som lokalt turmål er dette et mye brukt område som også vil bli viktig i forhold til fremtidig utvikling i Moelv. Store sentrumsnære områder som i dag brukes til tur- og friluftsmål vil kunne bli nedbygd, noe som gjør at området ved Boligvika blir ekstra viktige i fremtiden.

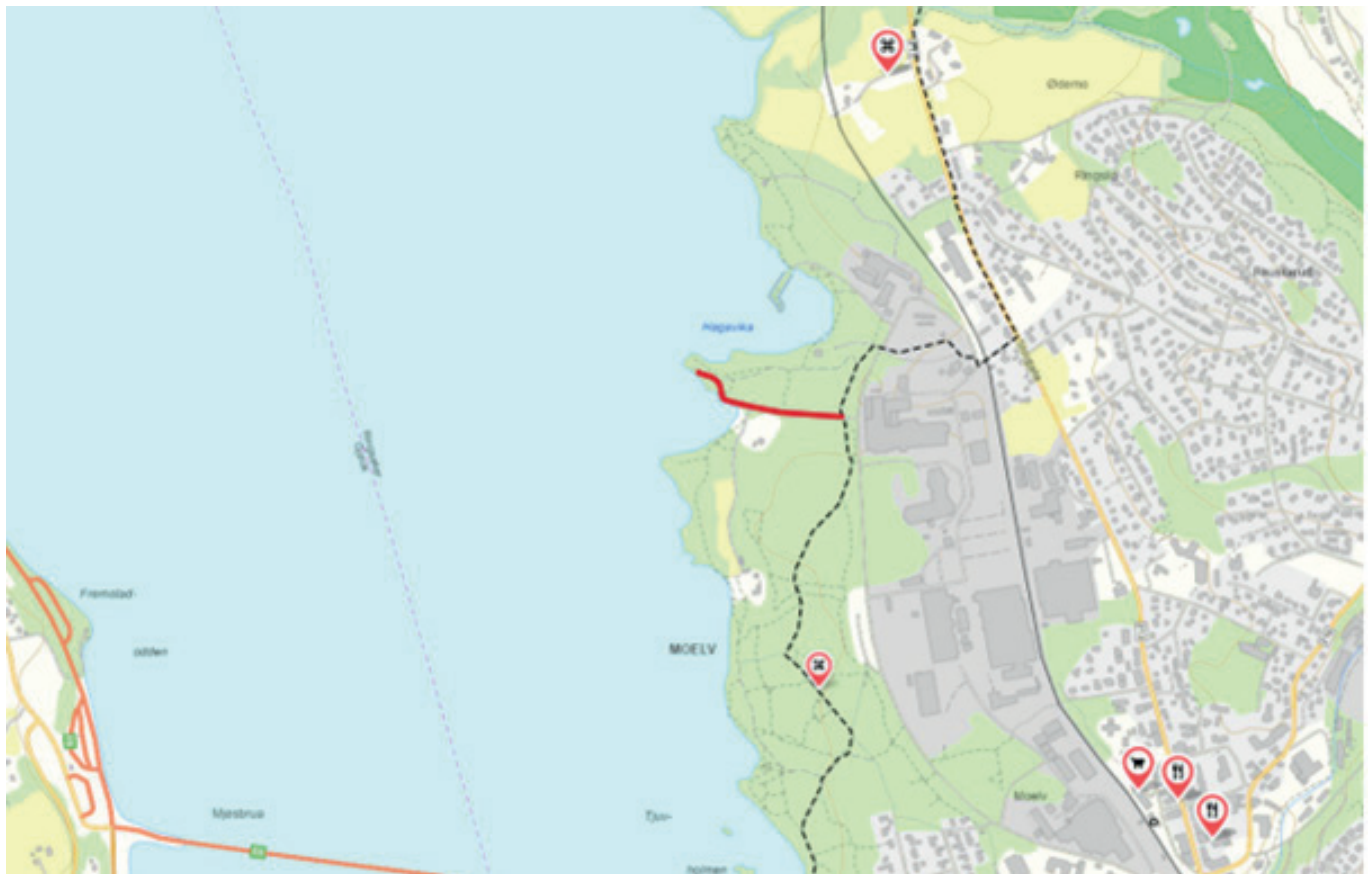
Det er spor etter tidligere infrastruktur for industri med pumpestasjon og rørgate i området. Brede skogsveier og tilrettelegging for rekreasjonsbruk i området, gjør behovet for arkeologisk registrering lite sannsynlig, selv om stedet i utgangspunktet har stort potensial for automatisk fredede kulturminner. Kulturarv i fylkeskommunen skal likevel undersøke området nærmere.

Sti fra pilegrimsleden til Boligvika er markert med rødt. Avstand fra leden er ca. 300 meter og det forutsettes at traseé for Pilegrimsleden

kan flyttes ned mot Boligvika for at plassering av kunstverk skal fungere etter premisene for Tankeplass.

Lokal involvering Ringsaker

Det er Ringsaker kommune som er grunneier i området og representanter fra kommunen Ragnhild Nilsen Austdal (rådgiver kultur), Rebekka Joswig (rådgiver barn og unge) og Morten Trosvik (kulturkonsulent) utgjør således referansegruppen for prosjektet så langt, sammen med Pilegrimsenteret Hamar. Den viktigste avklaringen i forhold til plassering er avstand til nåværende

merking av Pilegrimsleden. Samtidig er det vedtatt utbygging av nytt sykehus i Mo-skogen der Pilegrimsleden går i dag, og det bør derfor drøftes ev. omlegging av Pilegrimsleden i samråd med Tone Stræte/ Pilegrimssenteret Hamar. Det er en prosess og samarbeid mellom Pilegrimssenteret og kommunen som bør igangsettes samtidig med oppstart av kunstprosjektet.

Befaring Tankeplass Nord-Fron

2. mai: Einlia/Stusslia mellom Vinstra og Kvam, Myre ved Gardsvegen til Kvam, og Nørdre Løfta, ca 5 km fra Kvam

Til stede: Ingebjørg Teigmoen Bergum (kulturkoordinator), Erik Tøftestuen (tjenesteleider kultur og kommunikasjon), Per Gunnar Hagelien (Pilegrimssenter Dale-Gudbrand), Bjørn Westad (seniorrådgiver Innlandet fylkeskommune), Marit Brænd (seniorrådgiver Innlandet fylkeskommune) Eivind Slette-meås (kunstkonsulent).

Plassering kunstverk

I Nord-Fron kommune er det gjort befaringer ved Einlia/Stusslia mellom Vinstra og Kvam, Myre ved Gardsvegen til Kvam, og Nørdre Løfta, ca 5 km fra Kvam som også er høyeste punkt mellom Kvam og Sjøa. Av de tre alternativene er Stusslia foretrukket som prioritert sted for kunstprosjekt.

De viktigste prioriteringene for valg av Stusslia er:

1. Plassering på strekningen midt mellom Vinstra og Kvam vil fungere som et godt stoppunkt og rasteplass etter en lengre oppstigning.
2. Området der kunstprosjekt er foreslått ligger på et platå med god plass langs veien, i et ellers kupert terreng. Behovet for terrengtilpasning og adkomst vil derfor i utgangspunktet være lite kompliserende.
3. Det vil være mulig å åpne opp for utsyn fra stedet der kunstprosjektet er planlagt, dersom grunneier samtykker i hogst på nedsiden av vegen. En ev. flatehogst i området vil derimot kunne endre opplevelsen av stedet i negativ retning.
4. Det vil være en gunstig plassering som turmål fra både Vinstra og Kvam.
5. Fra gammelt av er pilegrimsleden mellom Vinstra og Kvam kjent for å ha et grensemerke som fortalte reisende at de var kommet halvveis mellom Oslo og Trondheim. For langvandrerne vil dette ha en symbolsk verdi den dag i dag.

Kort beskrivelse av Stusslia

Området ved Stusslia har flere gamle gardsbruk, husmannsplasser og seterstuler, beliggende omtrent halvveis mellom Toksefeltet i Vinstra og Gardsvegen i Kvam. Det er en god stigning langs stiene opp fra Vinstra, før leden går inn på skogsvei som innleder nedstigningen til Kvam. Det meste av strekningen går gjennom skogsterreng og bratte lier med et variert landskap og lite bebyggelse. Spor etter tidligere bosetting og gardsdrift viser imidlertid at ferdsel i stor grad har gått lenger opp dalen tidligere.

Strekningen innbyr til en kontemplativ og variert opplevelse. Det er relativt få steder med utsyn over dalen på denne strekningen, sammenlignet med andre steder der leden går høyt i dalsiden. Skogen har vokst seg høy på nedsiden av vegen, og det må ev. gjøres avtale med grunneier om planlagt skjøtsel av området.

Ettersom leden her går langs gamle veifar og forbi gamle tun, er det en strekning med mange synlige og mindre synlige lag av historie. Leden går her langt unna bebyggelse og infrastruktur, og det er gode muligheter for å studere hvordan naturgitte forhold har preget tidligere tiders tilpasninger og bygging i det kupert landskapet.

Det er ikke registrert kjente kulturminner ved Stusslia, og lavt potensial for konflikt med kulturminner i området. Mulighet for at Kulturarv i fylkeskommunen likevel gjør en befaring for å se nærmere på aktuelt område.

Markert plassering av Tankeplass prosjekt med Stusslia, og kart Pilegrimsleden mellom Vinstra og Kvam.

Lokal involvering Nord-Fron

Området har privat grunneier som stiller seg positiv til å inngå festeavtale for plassering av kunstprosjekt. Når det gjelder avklaringer ift. ønsket og uønsket hogst, samt skjøtsel av område, må kommunen initiere en snarlig drøfting av samarbeid og avtale med grunneier og ev. ansvarlige for skjøtsel. Det vil være en fordel om disse kan utgjøre referansegruppe for prosjektet, før konkurranse avgjøres.

Kilde: «Pilegrimsleia i Nord-Fron», Ola O. Røssum, Nord-Fron, 1997.

Kontrahering kunstnere

Åpen prekvalifisering til prosjektet ble utlyst i juni 2023 i Arkitektnytt, kunstkritikk.no og Billedkunst, gjennom nettverk til Oplandia senter for samtidskunst og Kunstbanken Hamar, Kulturnett Innlandet, Kunstsentrene i Norge, via KOROs oppdragsportal og på kommunenes informasjonssider og delt i sosiale medier.

Fagpersoner innenfor kunst, kunsthåndverk, arkitektur og landskapsarkitektur er regnet som kvalifiserte til å søke. Prosjektet søkte å nå ut bredt nasjonalt og samtidig generere interesse internasjonalt gjennom utlysningen.

Ved fristens utløp 1. september 2023 hadde det meldt seg 174 søkere og intensjonen om å nå bredt ut må sies å være oppfylt.

På bakgrunn av prekvalifiseringen inviteres 3 kunstnere til en lukket konkurranse i hver kommune, i alt 15 kunstnere som deltar i 5 lukkede konkurranser.

Prosjektgruppene vil fungere som jury. Prosjektgruppene møttes den 19. september 2023 for å velge hvilke kunstnere som skal delta i konkurranser i de enkelte kommunene. Dette er den vedtatte lista over inviterte og hva som er vektlagt av prosjektgruppene:

Vestre Toten, Berja v/ Einafjorden

- Landskapstypologi: Innsjø, etablert rasteplass med utsikt nordover Einafjorden
- Karakteristikk kunstplan: Området tilhører Eina allmenning og er et friluftsområde som er mye brukt, men det er også ønske om at stedet skal brukes av flere. Etablert rasteplass, gapahuk og annen infrastruktur på stedet. Både et naturlig samlingspunkt og et sted for hvile og ro ved vannkanten. Strekningen er forbundet med gamle ferdselsveier, og skysstasjon ved Teiterud gård ikke langt unna. Lange tradisjoner i et veidesamfunn med jakt, sanking og fiske.
- Beskrivelse vandring: Pilegrimsleden gjennom Vestre Toten er ikke lang, men går gjennom et vakkert område. Etablert stoppunkt langs leden som er mye benyttet

av pilegrimsvandrere. De fleste kommer sørfra Høgkorset gjennom skogen og ned til Einavannet, ca 4 km. Etter en lengre vandring ned fra Høgkorsplassen er dette et naturlig stoppested for langvandrere.

- Kvaliteter kunstnere: Kunstnere/arkitekter vil forholde seg til to hovedelementer i omgivelsene: et stort åpent landskapsrom mot Einasjøen og delvis etablert infrastruktur med veier, gapahuk, etc. på stedet. Deltagerne har bred erfaring med å skape denne typer møtesteder og sosiale rom som spiller på naturen som et rekreasjonssted, og med å reflektere historien og bruken av omgivelsene.

Inviterte kunstnere:

- De Jenz, duo Santiago De Waele og Vibeke Jensen (Solund)
- Haugen Zohar arkitekter as, Marit Justine Haugen (Oslo)
- Vigdis Haugtrø (Indre Fosen)

Stange, Korsvika v/ Granerudsjøen

- Landskapstypologi: Innsjø, rasteplass med utsikt over Granerudsjøen
- Karakteristikk kunstplan: Pilegrimsleden går gjennom et stort markaområde fra kommunegrense mot Eidsvoll til Nilsberg ovenfor Espa. Granskog og stille innsjøer langs leden innbyr til kontemplativ vandring. Navnet Korsvika innerst i innsjøen viser fra gammelt av til plasseringen av korsene som møtte de pilegrimsreisende innerst ved Granerudsjøen. Stedet utgjør et markant møte mellom skog og vann, der skogryggene rundt og vannspeilet gir en følelse av ro og stillhet.
- Beskrivelse vandring: Pilegrimsleden går i stor grad gjennom skog og høydedrag, der Granerudsjøen er en av flere vakre innsjøer langs strekningen. Over en kortere distanse følger Pilegrimsleden også Rondanestien. Fasiliteter som Pilegrimsbu, badeplasser etc. gjør Granerudsjøen til en naturlig stoppunkt

- Kvaliteter kunstnere: Utvalget har fokusert på kunstnere som vi mener vil kunne løse en krevende tilrettelegging i et intimt landskapsrom med sparsommelig plass til kunstverk. Det er to odder som stikker ut i vannet som er aktuelle for forslag, og det er mulighet for et forslag som markere forbindelse mellom disse, ev. kun fokusere på ett sted.

Inviterte kunstnere:

- Mads Øiern og Christine Petersen (Oslo)
- Magnhild Øen Nordahl (Bergen)
- Siv Bugge Vatne (Oslo)

Hamar, Furuberget

- Landskapstypologi: Tett skogsterreng og høydedrag etter en lengre oppstigning (fra sør) gjennom Furuberget naturreservat.
- Karakteristikk kunstplan: Pilegrimsleden følger en av hovedstiene over Furuberget naturreservat, med artsrik furuskog og et stort stinettverk som benyttes som rekreasjonsområde rett utenfor «stuedøra» til Hamar sentrum. Overgangen fra urbane omgivelser, Domkirkeodden og Mjøsas strender til det skogkledde høydedraget er et markant trekk.
- Beskrivelse vandring: En bratt stigning opp gjennom Furuberget naturreservat inviterer til en hurtig miljøforandring fra by og tett bebyggelse til urørt natur og stemningsfullt turområde. Korte avstikkere til bygdeborg og steinbrudd kan være aktuelle steder å oppsøke også for langvandrene.
- Kvaliteter kunstnere: Kunstnerne vil måtte forholde seg til det naturlige skogsrommet med begrenset innsyn og utsyn, bergkoller og søkk i landskapet. Inntrykket vil i stor grad variere ut fra perspektivet man ser eller møter kunsten fra. Kunstnerne jobber både med klare ekspressive elementer, prosjekter med organisk uttrykk eller tema, som samtidig vil kunne passe med den mer introverte stemningen i skogsrommet.

Inviterte kunstnere:

- Johannes Engelsen Espedal (Østre Toten)
- Mattias Bengt Härenstam (Oslo)
- Randi Nygård (Oslo)

Ringsaker, Boligvika v/ Moelv

- Landskapstypologi: Åpent skogsområde med brede turstier ned mot strandsone ved Mjøsa. Boligvika er et naturskjønt område med både svaberg og strender.
- Karakteristikk kunstplan: Dette er et av få steder i Ringsaker der pilegrimsleden er i kontakt med Mjøsas strandsone, og vil være uberørt av utbyggingsplaner i nærområdet. Langs strandsonen ved Moelv er det også en rik kulturhistorie som følger av landskapet, eksempelvis middelalderruinene etter Mjøskastellet. Området er også interessant med tanke på kommende utvikling av området og hvordan det geografiske og historiske landskapet ved Moelv endrer seg i fortid, nåtid og fremtid.
- Beskrivelse vandring: Nærområdene i Moelv vil gjennomgå store endringer når den ventede utbyggingen av Sykehuset Innlandet starter, det samme gjelder utvidelse av E6/ Mjøsbrua. Det er derfor viktig at planlagt plassering av kunstverk ikke blir berørt av dette i fremtiden. Området ved Boligvika vil etter det prosjektgruppen vet ikke bli berørt av dette, og området vil i enda større grad fremstå som et naturlig stoppested langs leden.
- Kvaliteter kunstnere: Et prosjekt i Boligvika vil befinne seg i spenningspunkt mellom rike fortidsminner og kulturhistorie, og en storstilt utbygging i Moelven regionen. Området der kunstverket er tenkt plassert har også rester av tidligere industri og infrastruktur knyttet til området, der omgivelsene har blitt tilbakeført til et mer naturlig landskap. Kunstnerne utmerker seg med evne til å synliggjøre ambivalens og flertydighet knyttet til utvikling av offentlige rom og steder, kombinert med klare visuelle uttrykk.

Inviterte kunstnere:

- Jan Freuchen (Kristiansand)
- Ola Sendstad (Ringsaker)
- Studio Ramberg (Berlin/Oslo)

Nord-Fron, Stusslia

- Landskapstypologi: Pilegrimsleden går her på det høyeste mellom Vinstra og Kvam, på brede stier gjennom åpen og lys furuskog. Stedvis storslått utsikt utover mot dalen.
- Karakteristikk kunstplan: Plasseringen mellom Vinstra og Kvam er et godt egnet mål for både langvandrere og lokalbefolkning. En lysning og platå langs stien gir godt grunnlag for plassering av kunstprosjektet, særlig dersom det lar seg gjøre å rydde skog på nedsiden av stien og åpnes opp for utsyn over dalen.
- Beskrivelse vandring: Denne delen av leden byr på bratte stigninger og større høydeforskjeller, men går over gode stier og brede skogsveier. Stien går jevnt oppover fra Vinstra og Toksefeltet til en kommer ut av skogen oppe ved Stusslia, som innbyr til en stopp før nedstigning.
- Kvaliteter kunstnere: Prosjektet bør til dels være noe som rammer inn stedet og inviterer til hvile. De inviterte deltagerne har et distinkt og originalt uttrykk, kombinert med iderikdom og evne til å skape et positivt overraskelsesmoment langs leden. De vil kunne markere forbindelser til tidligere tiders bosetting og veiforbindelser, setring og kulturlandskap, og samtidig tilføre stedet egenskaper som et destinasjonspunkt langs leden.

Inviterte kunstnere:

- Robert Johansson og Jenny Ueland (Oslo)
- Egill Sæbjörnsson og Rintala Eggertsson Arkitekter (Berlin, Oslo, Bodø)
- Ulf Mejergren (Stockholm)

Tillegg til kunstplan Tankeplass trinn 2

I styringsgruppemøte 7.11.2023 ble spørsmål om tilgjengelighet til kunstverkene for publikum tatt opp i pkt. 3: «Bevissthet rundt tilgjengelighet til tankeplassene, parkering og skjøtsel/tilsyn ble diskutert. Det var enighet om at dette temaet bør omtales i kunstplanen.»

Generell informasjon om adkomst og retningsgivning for kunstverk i Tankeplass

I premissdokumentet står at *Tankeplassene skal «[...] fungere som naturlige stoppesteder langs leden som innbyr til refleksjon og kontemplasjon og plasseres slik at det er nødvendig å gå et stykke langs leden for å oppleve dem»*. Kunstplanen følger opp denne tankegangen i kapittelet «Stedsvalg» om valg av plassering av kunstverk i kommunene.

Informasjon om plassering og adkomst til kunstverkene i Tankeplass (lokalisering på Googlemaps, retningsgivning, kartkoordinater etc.) publiseres på nettsiden til Kulturnett Innlandet/Tankeplass/Kunstverkene/Praktisk informasjon. Det er også laget en felles mal for skilting av kunst-prosjektene som monteres i nærhet til kunstverkene. Per dags dato er ikke kunstprosjektene i Tankeplass trinn 1 blitt markert i kart til Pilegrimsleden.no. Dette er pilegrimsvandrerens viktigste informasjonsside på nett, og eksisterende og kommende kunstverk i Tankeplass bør legges inn her.

a) Beskrivelse adkomst og tilgjengelighet for nye kunstverk i kommunene

Ved overtakelse får kommunene det praktiske ansvaret for tilgjengelighet til kunstverkene og adkomst for publikum. Det er naturlig å ta utgangspunkt i Pilegrimsleden og merkingen av leden når det skal etableres retningsgivning til Tankeplassene. På den måten vil også dagsturgåere bli oppmerksomme på at de følger en del av pilegrimsleden, ved at merking skiller seg fra andre turmerker.

Ingen av Tankeplassene i trinn 2 ligger i umiddelbar nærhet til merkede parkeringsplasser. Dette er i tråd med intensjonen for Tankeplass (jf. premissdokumentet). Det er likevel erfaringer med at mange ønsker å kjøre bil så nært inntil kunstverket som mulig. **Nærmeste parkeringsmulighet, i kombinasjon med gangsti/vei langs Pilegrimsleden vil derfor være utgangspunkt for beskrivelse av adkomst og tilgjengelighet for publikum.**

b) Skjøtselsavtaler for Tankeplass

Kommunene inngår egne skjøtselsavtaler med grunneiere, lag og foreninger eller internt i administrasjon. Inngåelse av skjøtselsavtaler er viktig for å holde området der kunstverket befinner seg, tilstrekkelig opparbeidet og tilgjengelig for publikum. Vedlikehold av kunstverk inngår normalt ikke i skjøtselsavtaler, med mindre spesielle forutsetninger tilsier det, og tilligger derfor kommunens ansvarsområde.

Beskrivelser av adkomst, tilgjengelighet og skjøtselsavtaler i kommunene

Vestre Toten:

Nært Tankeplassen er det avkjøring fra R4 inn på en større snuplass med parkeringsmulighet. Siden Tankeplass i hovedsak er et kunstverk langs leden, mener vi at vi ikke trenger skilting til kunstverket fra RV 4. Det går en skogsvei helt inn til området der kunstverket skal plasseres. Parkeringsplass og skogsvei brøytes om vinteres av Eina Almenning.

Kommunen har avtale med Lena Produkter om at de rydder pilegrimsleden to ganger i året (mai/juni og august).

Kommunen forplikter seg til å ha jevnlig tilsyn til kunstverket og rydde området for søppel. Det vil bli hengt opp plakat på gapahuken der vi ber besøkende ta med seg søppel. Eina Almenning som er eier av utedo, ivaretar skjøtsel av den.

Stange:

Verkene ligger i umiddelbar nærhet til dagens pilegrimsled forbi Granerudsjøen, og går i dette området også parallelt med Rondanestien.

Adkomst med bil fra E6 via Strandlykkja:

Ta avkjøring 60 mot Morskogen/Trautskogen/Strandlykkja. Sving til høyre og inn på Fv228. Etter 6,4 tar du til høyre. Følg vegen i 1,1 km før du på nytt tar til høyre. Dette er almenningsveg med en bompengekostnad. Etter 850 meter så kommer du til et kryss, rett ved Pilegrimsbua. Her er det muligheter for å parkere og gå videre til fots om lag 1 km langs pilegrimsleden/almenningsvegen på sørsiden av Granerudsjøen i retning av Korsvika. Det er dårlig mobildekning i området, så det kan være fornuftig å studere kartet i forkant.

Det er grusveg fra parkeringen til kunsten, som er farbar med både rullestol og barnevogn. Det er tilgjengelig toaletter i Pilegrimsbua og det er vannpumpe til fri benyttelse i sommerhalvåret. Vegen mellom Pilegrimsbua og Korsvika er ikke vinteråpen. Derfor kan det ta litt tid på våren etter en snørrik vinter før vegen er farbar.

Stange kommune har avtale med Strandlykkja vel om skjøtsel og tilsyn av Pilegrimsbua. Dette har fungert veldig godt. Det vil bli tegnet en tilleggsavtale med Strandlykkja knyttet til Tankeplass. Strandlykkja vel har sagt at de er positive til dette.

Hamar:

Langs Pilegrimsleden går turen fra sentrum og strandsonen via Domkirkeodden og Jernbanemuseet, gjennom boligområdene på Prestrud og inn i skogen ved Skogbrynet. Derfra er det en gåtur i lett stigende terreng på ca. en kilometer.

For adkomst med bil kjører man mot Hedmarktoppen, videre nedover Jessnesvegen, Vikervegen og inn i Vikerkollvegen. Der kjører man rett fram til en liten parkeringsplass ved hytten Fatima. Det er kun plass til et begrenset antall biler her.

Herfra kan man gå en godt merket lysløype bort til Tankeplass - kun noen få hundre meter å gå. I Furuberget er det delvis naturreservat og dette gir begrensninger i forhold til bruk av sykkel i området.

Det er privat grunneier i området der kunstverket plasseres. I kommende år vil det ikke bli gjort store endringer i området, men nødvendig skogforvaltning med tanke på bærekraft. Merking av leden og stisystemet i Furuberget er kommunens ansvar.

Ringsaker:

Området som er tenkt for Tankeplass i Ringsaker har bilveg og parkeringsmuligheter i nærheten. Det er en avstikker fra Industrivegen og ned til Boligvika, som er et etablert friluftsområde. Det jobbes også for en omlegging fra dagens merking av pilegrimsleden ned til Boligvika.

Det er nyetablert servicebygg i umiddelbar nærhet til Boligvika. Anlegget har toalettfasiliteter, innlagt vann og strøm. Anlegget har universell utforming og driftes og har jevnlig tilsyn og vedlikehold av Ringsaker kommune v/ Teknisk etat og Renholds etaten. Sesongvarighet vil vurderes.

Ringsaker kommune er grunneier og vil organisere skjøtsel av området. Det er avfallsbeholdere i området som tømmes regelmessig. Sesongvarighet / hyppighet for tømming vil vurderes.

Nord-Fron:

Tankeplassen ligger rett ved pilegrimsleden, og en må gå leden et stykke både i nordlig og sørlig retning fra parkering. Det må sjekkes hvilke konkrete parkeringsplasser dette gjelder. Det er til nå ikke gjort konkret avtale om adkomst/parkering.

I dag har kommunen avtale med et idrettslag om skjøtsel og vedlikehold av pilegrimsleden. Det vil være naturlig at denne avtalen utvides til også å gjelde for tankeplassen.

Tankeplass

Trinn 2

Et prosjekt for utvikling av naturlige stoppesteder langs Pilegrimsleden ved bruk av kunstneriske og/eller arkitektoniske installasjoner

Innlandet
fylkeskommune

Vestre Toten
kommune

Stange
kommune

Hamar
kommune

Ringsaker
kommune

Nord-Fron
kommune

PILEGRIMSLEDEN

sparebank
stiftelsen
hedmark